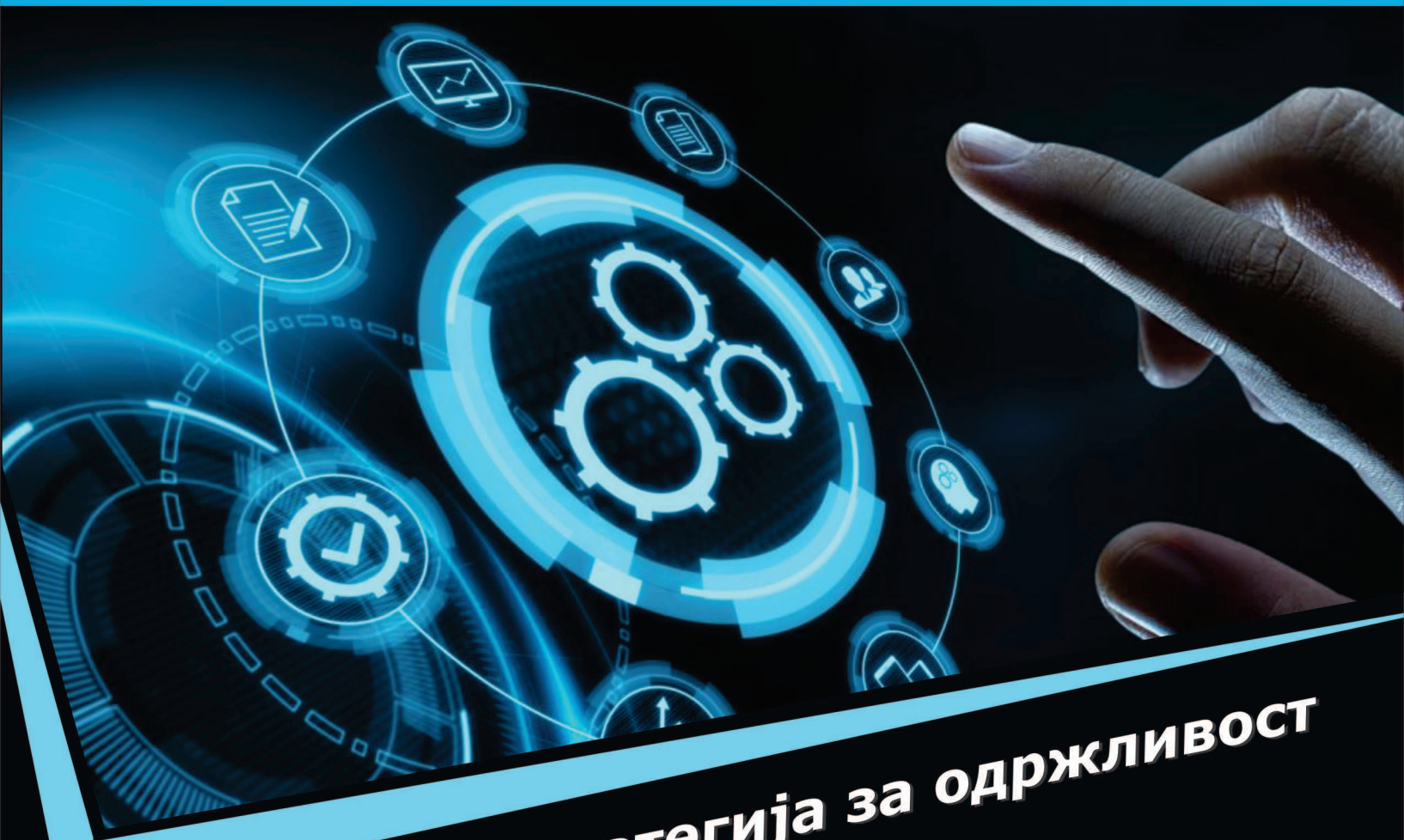

The Project is funded
by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING
THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY
Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness
Contract no. 12-7324/1

Заедничка стратегија за одржливост на виртуелниот центар за иновации (Hub)

Проектот е финансиран од
Европската унија

The Project is implemented by:

Скопје, 2019

  ЕУ
за
ТЕБЕ!

Проектот е финансиран од
Европската унија

The Project is funded
by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING
THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY
Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness
Contract no. 12-7324/1

Заедничка стратегија за одржливост на виртуелниот центар за иновации (Hub)

Проектот е финансиран од
Европската унија

Author: U-M-F Training

Овој документ е подготвен во рамките на проектот „Иновативен центар: Компаративна предност за поголема конкурентност“ (договор бр. 12-7324/1), финансиран од Европската Унија преку секторот за Централно финансирање и склучување договори (ЦФЦД) - Министерство за финансии на Република Северна Македонија, договорот за доделување на субвенции во рамките ИПА Национална програма за транзициска помош и градење на институциите 2013, Грантова шема "Grant scheme for implementation of projects for increasing the competitiveness of the beneficiary country" - EuropeAid/138495/ID/ACT/MK, спроведуван од Фондацијата за развој на мали и средни претпријатија Куманово во партнерство со Фондацијата за поддршка на мали и средни претпријатија Велес. Наведените мислења во оваа публикација се мислења на авторите и не ги одразуваат секогаш мислењата на Европската Унија.

Публикација: **Заедничка стратегија за одржливост на виртуелниот центар за иновации (Hub)**

ИПА Национална програма за транзициска помош и градење на институциите 2013, Грантова шема
“Grant scheme for implementation of projects for increasing the competitiveness of
the beneficiary country “- EuropeAid/138495/ID/ACT/MK

ЕУ проект:

„Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness“

„Иновативен центар: Компаративна предност за поголема конкурентност“ (договор бр. 12-7324/1)

Автори:

УМФ Тренинг
Д-р Денис Жерновски

Рецензија:

Д-р Драган Шутевски

Лектура:

Сашо Костовски

Дизајн и уредување:

Мирослав Величковски

The Project is implemented by:

Проектот е финансиран од
Европската унија

Вовед.....	6
Што се виртуелни центри за иновации (Hub)?.....	7
Зошто виртуелен центар за иновации (Hub)?.....	8
Елементи на иновативниот екосистем.....	9
Стратешка рамка.....	10
Мисија, визија и цели на виртуелниот центар за иновации.....	12
Мисија.....	12
Визија.....	12
Цели на виртуелниот центар за иновации (Hub).....	12
Одржливост.....	13
Финансиска стабилност.....	14
Прв столб: Финансиско и стратешко планирање.....	15
Втор столб: Диверзификација на приходите.....	17
Трет столб: Одговорно административно и финансиско управување..	17
Четврт столб: Генерирање на сопствени приходи.....	18
Модел на виртуелен центар за иновации.....	19
Бизнис-модел на виртуелен центар за иновации.....	19
Ефект на дигиталната платформа.....	20
Целна група – Пазарен сегмент.....	22
Понуда на виртуелниот центар за иновации.....	23
Принципи за развој на иновациите.....	25
Можни извори на приходи на виртуелниот центар за иновации.....	27
Генерирање на сопствени приходи.....	27
Поддршка од страна на јавниот сектор.....	28
Комуникациски пристап и стратегија.....	29
Акционен план (Road Map).....	31
Библиографија.....	33

The Project is funded
by the European Union

Вовед

Постигнувањето на раст што генерира економска вредност и социјална корист бара структуриран пристап којшто ја врзува силата и аспирацијата на организацијата со онаа на нејзините засегнати страни и партнери, со што се создава иновативна способност којашто е скалабилна и одржлива. Располагањето со таква способност им дава слобода на организациите во јавниот или приватниот сектор да развијат клима на претприемништво и способност да експериментираат со различни избори. Иновацијата се смета за императив за опстанокот на една компанија. Иновацијата може да е и клучот за некои од најголемите предизвици со коишто се соочува светот, како што се глобалното затоплување и одржливиот развој.

Реакцијата на пазарот, промената на технологиите и трендовите, построгите буџети и менувањето на економските услови дејствуваа како стимули за организациите да иновираат во однос на алтернативните пристапи за да ги подобрат своите перформанси. Иновацијата се случува не само во производите или услугите, туку и во начинот на којшто организациите го дизајнираат и го спроведуваат својот бизнис за да ја одржат или подобрат својата конкурентност. Креирањето клима за иновации значи отвореност за соработка и слобода на вработените да бидат креативни. Сепак, организациската ригидност и бирократијата честопати го попречуваат процесот на иновации. Структурните пристапи што содржат ризик додека обезбедуваат услови за експериментирање надвор од нормалното бизнис опкружување обезбедува поголема можност за развој на иновации и постигнување на брзи резултати. Еден структуриран пристап е формирање на центар за иновации.

Целта на документот е да дефинира стратегија за развој на иновативниот виртуелен хаб. Во него, покрај основните насоки за делување на самиот хаб, презентирани се и визијата и целите на оваа стратегија.

The Project is funded
by the European Union

Што се виртуелни центри за иновации (*Hub*)?

Во последните неколку години, феноменот на виртуелен центар за иновации (*Hub*) ја презема претприемачката сцена во периодите на кризи.

Терминологијата за иновативниот центар се користи доста општо, и затоа не постои јасна дефиниција. Физичкото постоење на еден виртуелен центар за иновации (*Hub*) е всушност место, односно отворен и заеднички простор за работа на повеќе претпријатија и/или претприемачи. Сепак, еден виртуелен центар за иновации (*Hub*) е многу повеќе од тоа. Она што виртуелните центри за иновации ги прави различни од другите простории или алатки за развој на претприемништвото е што тие имаат експлицитна мисија да поттикнуваат иновации преку промовирање на учење и споделување на идеи. Поради тоа, овие центри се залагаат за развој на иновации кај малите и средни претпријатија, како и за отвореност и понуда на разновидни услуги. Виртуелните центри за иновации се дефинираат како „од една страна иновативна лабораторија и делумно бизнис-инкубатор, а од друга страна центар на заедницата“.

Денес, низ цел свет постојат голем број на виртуелни центри за иновации (*Hub*). Земјите коишто се недоволно развиени, сè повеќе поддржуваат развој на малите и средните претпријатија и претприемништво преку основање на иновативни центри. Вообичаено, овие центри нудат различни комбинации на услуги и следат различни модели за бизнис и одржливост. Најчесто, членовите добиваат пристап до соработнички и десктоп-простор, канцелариска инфраструктура, настани и контактна мрежа на центарот (честопати во замена за одредена членарина или друг вид такса).

Виртуелниот центар за иновации (*Hub*) е неформална структура кон којашто се приклучуваат поединци, групи и заедници, што делува како катализатор на идеи за иновации и овозможува интеракција помеѓу виртуелните заедници, преку ИТ-инфраструктура. Виртуелниот центар за иновации е алатка, усвоена од високотехнолошките компании за поддршка на размена на искуства и знаење. Го поттикнува иновативниот процес, особено во раните фази на генерација и интеграција на идеи за развивање на нови иновативни решенија.

The Project is funded
by the European Union

Зошто виртуелен центар за иновации (*Hub*)?

Протоколот на идеи и податоци е основно за истражувањето и иновациите, и тоа ќе биде од фундаментално значење за виртуелниот центар за иновации (*Hub*). Самиот концепт подразбира виртуелен простор за соработка каде што партнерите се среќаваат за размена, дебата, тестирање и рафинирање на нивното размислување.

Во 21 век, овие простори за соработка се почесто лоцирани во виртуелниот, отколку во физичкиот свет. Тоа е пред сè поради следниве причини:

- Партнерствата честопати се географски оддалечени, така што состаноците „лице в лице“ се заменуваат со видео и аудиоконференции.
- Луѓето работат во секое време од денот или ноќта и во различни временски зони, така што електронската пошта, форумите за дискусија и слични алатки се користат за да се овозможи комуникација меѓу учесниците во проектот, без потреба сите да бидат на истото место (дури виртуелно место) во исто време.
- Овие алатки можат автоматски да ги регистрираат новите идеи преку групна интеракција.
- Професионалното вмрежување повеќе не е единствениот домен на конференциите. Алатките како *LinkedIn* стануваат дел од нашиот професионален живот.

Виртуелниот центар за иновации (*Hub*) вообичаено им нуди поддршка и помош на новите компании и бизнисите во развој.

Виртуелниот центар за иновации (*Hub*) се фокусира на малите и средни претпријатија што сакаат да растат на конкурентни пазари. Во рамките на центарот, преку спојување на понудата и побарувачката на различни услуги во ИТ-секторот може да се креираат виртуелни решенија за да се обезбеди промовирање и подобрување на секојдневните активности во компанијата. Истовремено, центарот нуди поддршка и преку креирање на сеопфатни планови што се користат како насоки за подобрување на конкурентноста на малите и средни претпријатија.

The Project is funded
by the European Union

Виртуелниот центар за иновации (*Hub*) треба да се фокусира на подобрувањето на следните четири области кај секој од членовите или клиентите на центарот: основање на претпријатие, развој, маркетинг и технологија.

Елементи на иновативниот екосистем

- Институции што ги привлекуваат и поддржуваат луѓето со претприемачки дух, способни за креирање на нови идеи;
- Мрежи што ја поттикнуваат интеракцијата, стимулираат понатамошни иновации, помагаат да се развијат специјализирани услуги за поддршка на компаниите од разни области и да се поттикнат партнерства помеѓу различните индустрии;
- Олеснување на претприемништвото за да се комерцијализираат концептите така што идеите и бизнисите врз нивна основа ќе бидат со релативно голем раст; и
- Културни и социјални погодности што го сочинуваат квалитетот на животот и што ги мотивираат работниците, што е основен фактор за развој на иновациите во една компанија.

Иновацијата е составена од четири компоненти што се прикажани на следната слика.

The Project is funded
by the European Union

Стратешка рамка

Денес постојат повеќе видови виртуелни центри за иновации коишто, покрај услугите што ги нудат во областа на едукацијата и вмрежувањето, обезбедуваат и соодветен простор за работа на нивните членови. Виртуелните центри за иновации се ориентирани кон креирање на виртуелен простор во чишто рамки се овозможува вмрежување, размена на знаења и искуства помеѓу членките на центарот и другите чинители на стопанството и науката. Стратешката рамка во чишто рамки ќе се развива и ќе опстојува и виртуелниот центар за иновации (*Hub*) ги опфаќа следните процеси:

- Создавање силни истражувачки способности и привлекување претприемачи кои се ориентирани кон иновациите.

The Project is funded
by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING
THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY

Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness

Contract no. 12-7324/1

- Овозможување на интеракција и соработка меѓу универзитетите и приватниот сектор, создавање мрежи и вмрежување и креирање заеднички истражувачки капацитети.
- Поврзување на разновидните области на знаење и индустриски сектори заедно со мултидисциплинарни институции и добро дизајнирани истражувачки капацитети.
- Поттикнување на примената на технологијата и комерцијализација на истражувањата со експериментирање со партнерства меѓу универзитетите и приватниот сектор.

The Project is funded
by the European Union

Мисија, визија и цели на виртуелниот центар за иновации

Мисија

Мисијата на виртуелниот центар за иновации е да креира можности за учење од искуствата на веќе развиените претпријатија на претприемачите и микро, малите и средни претпријатија и да развие пакети за учење и трансфер на знаење, на начин на којшто ќе поттикне иновативен начин на размислување и што ќе ги подготви претприемачите, како и микро, малите и средни претпријатија за развој на своите бизниси.

Визија

Да ги подготвиме претприемачите да ги откријат и да ги истражат нивните интереси и да ги опреиме со знаења, вештини, диспозиции и доверба неопходни за успешен развој на нивниот бизнис и подобрување на нивната конкурентност на пазарот.

Цели на виртуелниот центар за иновации (*Hub*)

Виртуелните центри за иновации (*Hub*) коишто денес се во функција, имаат различни барања, потенцијали и влијанија во зависност од нивните различни индустриски области или заедници. Основно за сите виртуелни центри за иновации е дека секој успешен центар за иновации треба да ги постигне следните четири цели:

1. Преку креирање на мрежа за „размена на знаења и истражување“, виртуелните центри за иновации можат да им помогнат на малите и средните претпријатија да ги решат проблемите што ги дефинирале, зголемувајќи ги можностите за креирање на иновативни решенија.

The Project is funded
by the European Union

2. Со цел да се максимизираат придобивките за оние што се дел од центарот, виртуелните центри за иновации треба да имаат улога во поттикнување и забрзување на комуникацијата помеѓу академските институции и приватниот сектор и да поттикнуваат високоинтерактивна „двонасочна размена на знаења“.

3. Со нудење на можности за подобрување на соработката меѓу луѓето, виртуелните центри за иновации ќе можат да го поддржат економскиот, културниот и одржливиот развој за нашите идни генерации.

4. Виртуелните центри за иновации не само што можат да создадат комуникациски канали, туку и да го поедностават процесот на иновации со ефикасно усвојување на

постојното знаење, експертиза и поддршка од различни засегнати страни, со цел пошироко да се пренесе трансферот на знаење.

Одржливост

Голем број на центри и инкубатори за поддршка на развојот на приватниот сектор и претприемништвото се отворени во текот на последните години. Сепак, процентот на центрите и другите форми на поддршка на приватниот сектор коишто функционираат повеќе од 5 години по основањето е релативно мал. Иако на почетокот голем дел од нив имале успех, сепак долгорочно, со текот на времето, имаме примери кога голем број инкубатори, виртуелни центри за иновации, па дури и центри основани од истакнати организации, да бидат затворени, односно да не успеат да обезбедат одржливост.

The Project is funded
by the European Union

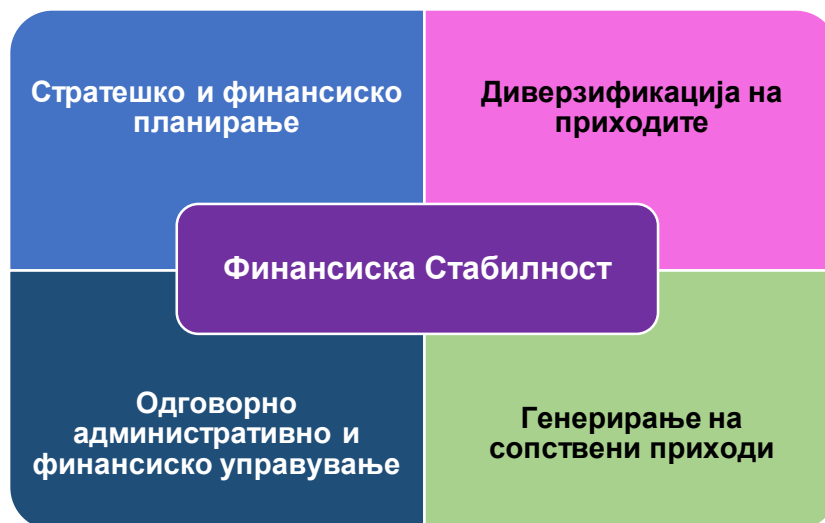

Треба да се потенцира дека центрите, инкубаторите и другите форми на поддршка на приватниот сектор што не се основани во рамките на некој проект финансиран од ЕУ не се лимитирани во однос на остварувањето профит. Но и покрај ова, сепак има голем број случаи каде што тие не успеале да се одржат повеќе од 5 години. Поради ова, обезбедувањето одржливост на еден виртуелен центар за иновации што е основан во рамките на еден ЕУ-проект е предизвик на носителите на тој проект.

Еден од елементи што се неопходни за обезбедување на одржливост на еден виртуелен центар за иновации е всушност обезбедување на доволно финансиски средства за работа на самиот виртуелен центар за иновации, односно дали собраните финансиски средства или пак генерираните сопствени приходи се доволни за покривање на оперативните трошоци и трошоците за одржување. Накратко кажано, дали можеме да обезбедиме финансиска одржливост на виртуелниот центар за иновации.

Финансиска стабилност

Постојат 4 основни компоненти или т.н. столбови преку коишто може да се обезбеди финансиска стабилност на еден виртуелен центар за иновации, прикажани на следната слика.

The Project is funded
by the European Union

Прв столб: Финансиско и стратешко планирање

Еден од основните столбови кон којшто се стреми секое правно лице е искористувањето на можноста за генерирање сопствени приходи. Секое правно лице од приватниот сектор, без разлика на секторот во којшто тоа правно лице делува, се стреми кон генерирање на колку што е можно повеќе приходи, пред сè поради тоа што тоа е основно за да се обезбедат минимум потребни средства за работењето на виртуелен центар за иновации.

Без разлика дали се работи за реален центар за иновации или пак за виртуелен центар за иновации, основен предизвик во ефикасното работење е да се обезбедат доволно финансиски средства неопходни за покривање на основните оперативни трошоци на центарот. Само преку ефикасно работење на виртуелниот центар за иновации ќе може да се постигнат предвидените резултати поврзани со исполнувањето на зацртаните цели.

Со текот на времето се планира виртуелниот центар за иновации да ги прошири своите активности и да ја зголеми понудата на соодветни услуги за своите членови. Зголемувањето на обемот на работата вообичаено носи ризик за оперативното управување со центарот, бидејќи зголемениот обем води кон фокусирање на менаџментот на решавањето на дневните проблеми поврзани со работењето на центарот, а притоа постои ризик за запоставување долгорочните цели на самиот центар. Поради тоа е неопходно да имаме стратешко планирање. Стратешкото планирање е алатка што помага во дефинирањето на мисијата и целите на центарот, како и во одредувањето приоритети на активностите потребни за ефективно и ефикасно функционирање на центарот. Ефикасното стратешко планирање веќе стана предуслов и за пристапот до разни меѓународни фондови.

The Project is funded
by the European Union

Но, бидејќи стратешкото планирање функционира на чисто концептуално ниво, истото има слабости. Каде сме сега? Каде сакаме да бидеме? Како да стигнеме дотаму? Тоа се трите прашања чишто одговори треба да се дефинираат во текот на самото стратешко планирање.

Стратешкото планирање не може адекватно да ги земе предвид ресурсите што ги има на располагање виртуелниот центар за иновации за имплементирање на избраните стратегии, ниту пак капацитетот на виртуелниот центар за иновации да обезбеди нови ресурси. Затоа е важно, во текот на стратешкото планирање паралелно да се одвива и процесот на финансиско планирање, што овозможува имплементирање на активностите од стратешкиот план.

Финансискиот план во основа се состои од идентификација и квантификација на планираните расходи и идентификација и квантификација на можностите за генерирање на приходи за покривање на тие трошоци. Иако може да изгледа дека финансискиот план е многу сличен на буџетот, постојат значајни разлики помеѓу двете. Финансиски план е динамичен документ што се менува често. Крајната цел на финансискиот план е да се утврди дали виртуелниот центар за иновации може да обезбеди доволно средства на среден рок за да се ги оствари целите опишани во стратешкиот план, преку имплементација на предвидените активности. Финансискиот план функционира врз основа на сценарија што се движат од минимално возможното, па сè до идеалното сценарио.

The Project is funded
by the European Union

Минимално можното сценарио квантифицива минимум приоритети што се неопходни за исполнувањето на мисијата во рамките на одреден временски период, и дали организацијата може да ги покрие своите фиксни или оперативни трошоци во текот на тој период. Овие неопходни приоритети и фиксни оперативни трошоци ја претставуваат целта - прибирање на минимум финансиски средства.

Втор столб: Диверзификација на приходите

Вториот столб на финансиската одржливост е диверзификација на приходите и притоа не треба да се земат предвид само внатрешните приходи, туку и сите можни извори на приходи од коишто се обезбедуваат или може да се обезбедат финансиски средства. Она што треба да се истакне е дека потпирањето на само еден извор на финансирање, дури и ако тој извор е релативно голем и делува стабилно, води кон зголемена ранливост на виртуелниот центар за иновации во однос на неговата финансиска одржливост, односно стабилност. Потребно е буџетот на виртуелниот центар за иновации да се покрива од повеќе извори, така што, ако згасне еден извор, другите извори на приходи ќе можат да го покријат тоа. Она што е планирано и поставено како цел е дека најмалку 80 % од вкупниот буџет на виртуелниот центар за иновации мора да дојде од минимум три различни извори.

Трет столб: Одговорно административно и финансиско управување

Да се имаат потребните вештини за управување со расположливите ресурси е од исто суштинско значење за обезбедувањето финансиска одржливост, како и да се имаат вештините за да се генерираат приходи.

The Project is funded
by the European Union

Ефикасните процедури за администрирање и финансиско работење треба да бидат регулирани со соодветни политики/стандарди што ќе обезбедат поголем дел од ресурсите и преку коишто ќе се обезбеди транспарентност во работењето.

Ефикасните административни и финансиски постапки овозможуваат соодветно планирање на финансиите и во крајна линија, создаваат услови за навремено носење соодветни одлуки. Исто така, ефикасните процедури овозможуваат да се генерира приход преку финансискиот менаџмент на расположливите ресурси.

Четврт столб: Генерирање на сопствени приходи

Генерирањето на сопствени приходи е еден начин на диверзификација на изворите на приходи. За да се обезбеди одржливост на еден виртуелен центар за иновации, неопходно е центарот да генерира сопствени приходи преку активностите што ги врши за да ја оствари својата мисија. Со цел согледување на можностите за генерирање на приходи, во посебен дел од оваа студија ќе се идентификуваат можните извори на приходи на виртуелниот центар за иновации.

The Project is funded
by the European Union

Модел на виртуелен центар за иновации

Усвоениот модел на виртуелниот центар за иновации вклучува усвојување на виртуелна платформа и ИТ-алатки што ќе ги поврзуваат членовите на центарот. Веб-платформата ја обезбедува потребната инфраструктура и алатки како посветен софтвер, база на идеи, контакти, блогови и објавување за колективна креативност што всушност претставува тековен процес на размена на знаење, искуства и презентација на најновите технологии. Ниските трошоци и високата брзина на поврзување ќе придонесе виртуелниот центар за иновации да ја зголеми интеракцијата помеѓу членовите на кои им е потребна или кои нудат помош. Дизајнираната виртуелна платформа ќе поддржува градење на социјални мрежи и со тоа развој на чувство на припадност кон самата структура, потоа ќе ја олеснува интеракцијата со истомислениците, размената на вообичаена практика, знаење и искуства.

Истовремено, виртуелниот центар за иновации, односно членовите на центарот ќе ја користат ИТ-инфраструктурата за да одговорат на предизвиците за нови идеи или прашања за решавање на проблеми.

Дизајнот на ИТ-системот се базира на идејата за развој на заеднички иновативни решенија, генерирани од виртуелни и социјални врски што коегзистираат и создаваат заедничко искуство. Исто така, во рамките на виртуелниот центар за иновации, кога бројот на членовите на виртуелниот центар за иновации ќе биде на потребното ниво, ќе се дефинираат неформални правила во врска со учеството и критериумите за избор на идеи и проекти со цел издвојување на реалните нови можности за бизнис.

Бизнис-модел на виртуелен центар за иновации

Бизнис-моделот на виртуелна дигитална платформа креира услови деловниот екосистем да создава вредност и да генерира приходи. Префрлувањето од фиксни и линеарни синџири на вредност до мулти-едностранни интеракции помеѓу членовите во екосистемот создава услови за креирање на иновации и води кон развој на нови идеи и креирање на нови понуди.

The Project is funded
by the European Union

Во свет каде што многу мал дел од иновациите се создаваат во рамките на едно претпријатие, моделот на виртуелниот центар за иновации помага да се овозможат подобри услуги, да се зголеми задоволството на членовите на виртуелниот центар за иновации, како и да се подобри успехот на самата платформа, што директно води кон раст на приходите, подобрување на мрежниот ефект и економијата.

Ефект на дигиталната платформа

- Компаниите што имаат повеќе партнери ја прошируваат и ја зголемуваат атрактивноста на нивните понуди, привлекуваат повеќе клиенти. Повеќе клиенти привлекуваат и повеќе партнери кои можат да се приклучат на платформата.

The Project is funded
by the European Union

- Мрежниот ефект може да се мултиплицира и да помогне да се зголеми опфатот на платформата доколку членовите на платформата ги направат своите понуди достапни за своите клиенти преку платформата.

- Ова доведува до поефикасно работење бидејќи трошоците за управување со платформата се намалуваат, што потоа може да се искористи за да им понудат на клиентите поатрактивни цени.

The Project is funded
by the European Union

Целна група – Пазарен сегмент

Една од формите на институционална поддршка на малите и средни претпријатија и на претприемништвото претставува и формирањето на виртуелни центри за иновации. Постојат центри што се фокусирани на одреден пазарен сегмент, односно на мали и средни претпријатија што доаѓаат, односно припаѓаат на една индустрија, додека пак други центри се фокусирани на мали и средни претпријатија од различни индустрии.

Североисточниот и Вардарскиот Регион се слабо развиени и бројот на малите и средни претпријатија е релативно мал во споредба со бројот на мали и средни претпријатија во Скопскиот Плански Регион.

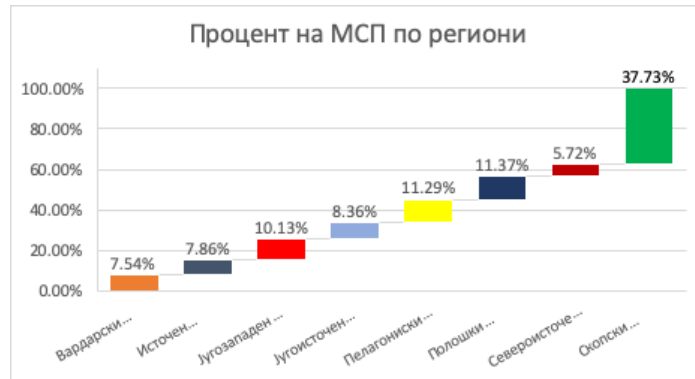
Извор: Државен завод за статистика

Во трите региони се лоцирани околу 50 % од вкупниот број на мали и средни претпријатија во Македонија. Најголем број од нив се лоцирани во Скопскиот Регион 37 %, додека во Вардарскиот и Североисточниот се лоцирани околу 7,5 %, односно 5,8 %.

Виртуелниот центар за иновации ќе биде фокусиран првенствено на микро, мали и средни претпријатија, организации за поддршка на бизнисот, невладини организации и образовни институции од различни индустриски сектори.

The Project is funded
by the European Union

Понуда на виртуелниот центар за иновации

Виртуелниот центар за иновации ќе овозможи услови за соработка и интеракција на невладиниот сектор со релевантните едукативни институции, како што се универзитетите коишто ќе го поддржат спроведувањето на мерките и алатките за поддршка на иновативноста со што ќе се придонесе за зголемување на конкурентноста.

Виртуелниот центар за иновации во својата понуда ќе вклучи мерки за поттикнување на иновациите, истражување и развој и надградба на технолошките процеси во микро, малите и средни претпријатија во земјата.

Покрај овие мерки, ќе бидат понудени и мерки за развој на капацитетите на микро, малите и средни претпријатија за соработка и градење силни врски со јавните и образовните институции во земјата, преку воспоставување на заедничка платформа, т.е. центар за иновации, развој на конкретни проекти, програми за обука.

Ќе бидат имплементирани мерки насочени кон зајакнување на иновативноста на капацитетите на домашните микро, малите и средни претпријатија, како што се обуки, работилници, трансфер на знаење.

The Project is funded
by the European Union

Нивото на обука на микро, малите и средните претпријатија, како и на локалните власти и институции е многу важно бидејќи тие значително можат да го олеснат воспоставувањето на односите преку: развивање на соработка помеѓу микро, малите и средни претпријатија; поддршка на економската активност; обезбедување на контакти меѓу потенцијалните партнери; пренесување на искуството и иновациите; обезбедување соработка во образованието на кадарот; и поддршка на финансирањето на иновациски проекти.

Воспоставениот виртуелен центар за иновации ќе стане партнер на микро, малите и средни претпријатија во унапредувањето на економскиот просперитет на целните региони и ќе овозможи трансфер на знаење и технологија развиена на партнерските универзитети на пазарот.

Центарот ќе нуди услуги (зголемување на свеста, анализи на претпријатија, поддршка на развој на иновативни проекти) со коишто ќе ја поддржи културата на претприемништвото за да ги трансформира иновативните идеи во успешен проект што ќе резултираат со остварување профит на претпријатија. Во склоп на овие услуги ќе се понудат и образовни можности за микро, малите и средни претпријатија со цел развој и презентација на комерцијалната вредност на нивните пронајдоци/иновации. Преку напредната онлајн платформа на виртуелниот центар за иновации ќе се креираат услови за поддршка на развојот на микро, малите и средни претпријатија.

Основната услуга за микро, малите и средни претпријатија ќе биде пристапот до онлајн платформата за соработка и размена на знаење, со што ќе можат да ги подобрат своите бизнис-вештини и да добијат деловно советување и менторство. Во исто време, виртуелниот центар за иновации ќе им помогне да добијат пристап до потенцијални финансиски и технолошки партнери.

Виртуелниот центар за иновации цели кон креирање на онлајн заедница за микро, малите и средни претпријатија и развој на глобален колаборативен екосистем којшто е погоден за пристап до онлајн информации и размена на знаења, вклучувајќи и споделување на најдобрите практики. Членството во центарот за иновации ќе биде отворено за оние коишто се заинтересирани за иновации.

The Project is funded
by the European Union

Принципи за развој на иновациите

Принципите што се прикажани подолу се дефинирани од страна на **Oana-Maria Pop** (<https://blog.hypeinnovation.com/7-principles-innovation-toolkit>) и според авторот не се правила, туку се, пред сè, насоки и упатство што се резултат на анализата на најдобрите практики за развивање на програми за развој на иновациите.

1. Алатките и имплементацијата на алатките треба да бидат насочени кон човекот

Алатката за управување со иновации/технологија и неговата имплементација треба да им обезбеди на поединците можност да се вмрежат и да имаат комуникација еден со друг. Покрај тоа, процесот треба да се прилагоди на разликите во перцепцијата и да ги земе предвид важните културни, социолошки и психолошки аспекти. Едноставно кажано, фактот дека различните учесници ќе ги согледаат проблемите на различни начини треба да се сметаат како карактеристика.

2. Модели на развој на иновации базирани на работилници

Без оглед на целта, развојот на алатки за иновации во една компанија треба да биде партиципативен. Во овој контекст, моделот на работилници е идеален за креирање на една иновација и за доделување на соодветен ангажман на повеќето чинители што треба да се вклучат во развојот на една иновација. Работилниците се исто така природен амбиент за размена на знаења и затоа се корисни во развојот на врските меѓу учесниците. Конечно, се препорачува моделот на работилница бидејќи го зголемува нивото на посветеност и им овозможува на клучните засегнати страни да дојдат заедно до одредени решенија, со што се зголемува чувството на сопствеништво врз развиеното решение.

3. Неутралното фасилитирање е особено важно

Очигледно е дека креирањето и имплементацијата на алатки (обично во работилницата) бараат соодветно фасилитирање. Преку комуникација, учесниците би можеле да се најдат на територија што не им е позната, па затоа неутралноста е клучот за продуктивен дијалог меѓу нив.

The Project is funded
by the European Union

Еден добар фасилитатор ќе им помогне на учесниците не само да придонесат, туку и да се навикнат на алатките што ги применуваат. Покрај тоа, фасилитаторот ќе помогне во водењето и насочувањето на разговорот, како и одговарање, поставување прашања и сумирање на целата дискусија во име на учесниците.

4. **Процесираност**

Четвртиот принцип наведува дека работилниците за развој на иновации треба да ги применуваат алатките на едноставен начин. Тоа значи дека треба да вклучуваат информации за тоа како во организацијата ќе се одвива севкупниот процес на промена како резултат на иновативните решенија. Во идеално сценарио, овие промени ќе бидат групирани во краткорочни, среднорочни и долгорочни акции.

5. **Модуларност**

Инструментите за поддршка и развој на иновациите треба да се изградат на модуларен начин. Овој принцип е важен бидејќи модуларноста го зголемува бројот на можни конфигурации и затоа нуди флексибилност.

6. **Сразмерност**

Бидејќи иновациите можат да дојдат во многу форми и можат да вклучуваат различни засегнати страни, алатките треба да имаат способност да бидат користени на различни нивоа во рамките и надвор од една компанија или организации.

7. **Во секој случај, бидете видливи/визуелни**

Последно, но не и најмалку важно, алатките треба да имаат визуелна форма и да се генерираат за нивна примена и за резултатите. Во суштина, добар визуелен формат ќе овозможи лесна размена на информации помеѓу учесниците и понатаму ќе доведе до лесна имплементација.

The Project is funded
by the European Union

Можни извори на приходи на виртуелниот центар за иновации

Генерирање на сопствени приходи

Виртуелниот иновативен центар, во рамките на своето опстојување и делување, првенствено им дава одредени услуги на своите членки, но и на клиентите кои не се дел од членството на самиот иновативен центар. Имајќи предвид дека виртуелниот иновативен центар е креиран во рамките на проект финансиран од страна на ЕУ и дека самата Фондација е непрофитна организација, приходите што ќе се остварат по разни основи треба да ги покријат трошоците за работа на иновативниот виртуелен центар, без да се генерира профит.

Идентификувани се следните видови приходи што можат да бидат генерирани од страна на виртуелниот иновативен центар:

Приходи од продажба на сопствени услуги – организација на обуки, организација на настани за вмрежување на мали и средни претпријатија, маркетинг-услуги, изнајмување на виртуелен простор, менторство и друг вид на директна поддршка на малите и средни претпријатија. Вообичаено е корисниците на услугите да плаќаат за учество на разните настани, особено на настани за вмрежување или едукативни настани.

Приходи од членарина – претпријатијата што се членки на центарот на годишно ниво треба да уплатат одредена членарина. За таа членарина ќе добијат одреден пакет на услуги. За секоја услуга надвор од основниот пакет ќе треба да се плати. Во основниот пакет на услуги се вклучени користење на онлајн обуки, вмрежување, користење на платформата за презентација на самото претпријатие и претставување на претпријатието во рамките на платформата.

Од 2023 година ќе се воведат различни нивоа на членарина што ќе бидат поврзани со услугите што ќе бидат вклучени. Предвидено е да се воспостават три нивоа на членарина. Прво основно ниво (бронзена членарина), коешто ќе овозможи користење на основните услуги на центарот, а сите други услуги ќе се плаќаат.

The Project is funded
by the European Union

Второ ниво (сребрена членарина) за компаниите што ќе можат да користат повеќе услуги од центарот и трето ниво (златна членарина) каде што ќе бидат вклучени сите услуги. Сето ова е условено од бројот на членовите на центарот и нивната финансиска моќ.

Сопствените приходи ќе се остваруваат почнувајќи од 2021 година. Во првите две години од работењето на центарот ќе бидат бесплатни сите услуги за сите членови на центарот. Услугите за новите претпријатија и по овој период ќе бидат бесплатни во првите две години од членување. Услугите и членарината ќе се наплаќаат од третата година на членување во центарот. Со ова ќе им се овозможи на претпријатијата прво да ги согледаат бенефитите од членувањето во еден ваков центар, па потоа да почнат да плаќаат за истите.

Периодот на бесплатно користење на услугите за новооснованите претпријатија ќе биде три години.

Поддршка од страна на јавниот сектор

Фондот за иновации и технолошки развој во својата среднорочна програма за работа има предвидено имплементација на мерките од Планот за економски раст на Владата, столб 3: финансиска поддршка (кофинансирани грантови) за микро, мали и средни претпријатија за иновации и технолошки развој. Во овие мерки е предвидена финансиска поддршка за воспоставување работа и инвестиции на деловно-технолошки акцелератори.

Во рамките на оваа мерка Фондот ќе поддржува деловно-технолошки акцелератори, субјекти за давање инфраструктурна поддршка на иновациската дејност според Законот за иновациска дејност, со цел акцелерација на претприемништвото преку поддршка на старт-ап претпријатијата.

Предвидено е самата финансиска помош да биде преку кофинансирање на проект во износ од 75 % од вредноста на проектот. Проектот треба да придонесе за поголема конкурентност, продуктивност и извоз на претпријатијата што имаат висок потенцијал за раст, иновативен производ, и што се технолошко напредни и извозно ориентирани.

The Project is funded
by the European Union

Од страна на барателот треба да бидат обезбедени 25 %. Максималниот износ што може да биде финансиран од страна на Фондот за поддршка на акцелератори изнесува 500.000 евра по корисник. Средствата за исплатите за овој инструмент се обезбедени од заемот на Светската банка, буџетски средства обезбедени од Планот за економски раст, приходите од Програмата за рурален развој и од основниот буџет на Фондот.

Комуникациски пристап и стратегија

Со цел креирање на услови со коишто ќе се обезбеди долгорочна одржливост на виртуелниот центар за иновации, неопходно е да се имплементираат комуникациски активности. Покрај тоа што ќе ја подигнат свеста за проектот во чиишто рамки ќе биде воспоставен виртуелниот центар за иновации, комуникациските активности ќе придонесат и за зголемување на популарноста на самиот центар и до запознавање на што е можно поголем број потенцијални корисници, т.е. членови на виртуелниот центар за иновации со што директно позитивно ќе влијаат врз одржливоста, но и успешноста во работењето на центарот. Уште од самиот почеток на реализацијата на проектот, благодарение на партнерскиот пристап и вклученоста на засегнатите страни, дефинираниот стратешки пристап и предвидените активности ќе гарантираат и преносливост на резултатите на другите целни групи.

Главна цел на комуникациската стратегија е да се воспостават комуникациски канали и да се дисеминираат резултатите од проектот преку активностите што се предвидени во рамките на проектот, а што ќе се применуваат преку настаните, задачите и активностите, како и преку употреба и промоција на резултатите и ресурсите развиени во сите активности. Целните групи што се дефинирани со проектот ќе бидат опфатени преку комуникациските активности. Визуелниот идентитет, како и информациите и промотивните материјали ќе се развиваат и ќе се воспостават главните канали за комуникација. Комуникациските канали вклучуваат веб-страница на проектот, платформи за социјални медиуми (на пример, Фејсбук, Линдеин, Јутјуб, Фликр).

The Project is funded
by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING
THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY

Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness

Contract no. 12-7324/1

Ресурсите за пропагирање и промотивен материјал вклучуваат: брошури, соопштинија за печатот, е-билтени, статии и публикации.

Исто така, се планираат и серија настани за дисеминација како што се прес-конференции, но промотивни материјали ќе бидат дистрибуирани и во рамките на настаните што се предвидени за зајакнување на капацитетите.

The Project is funded by the European Union

Акционен план (Road Map)

The Project is funded by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY

Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness

Contract no. 12-7324/1

2021

Воведување на членарина

Развој на понуда, спроведување на инфо состаноци, идентификација на позитивни примери од членките на центарот.

2021

Нови услуги

Поддршка во подготовка на апликации за мали и средни претпријатија за конкурирање на повици за доделување на финансиска поддршка (ЕУ апликации).

2022

Подготовка на пред-физибилити студија за технолошки парк во Североисточен Плански Регион; Обезбедување на средства, подготовка, презентација.

2021

Понатамошен развој на интернет-платформата со дополнителни модули
Директна конекција со партнери; Моожност за учество на виртуелни саеми и конференции за МСП, виртуелни бизнис-состаноци

2021

Популаризација на Виртуелниот иновативен центар во другите региони
Промоција на центарот, промотивни материјали, кампања, инфо денови.

2022

Виртуелен саем на мали и средни претпријатија

Развој на интернет базирана платформа за организација на виртуелен саем на мали и средни претпријатија

2022/23

Развој на пакети на дигитални услуги

2023

Анализа на работењето и подготовка на нова стратегија
Анализа на постигнатите резултати

2022

Развој на ИТ-услуги и понуда за услуги за заедничко користење на програми и дигитален простор за складирање податоци преку т.н. облак технологија

2023

Физибилити студија
Физибилити студија за технолошки парк во Североисточен Плански Регион

The Project is funded
by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING
THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY

Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness

Contract no. 12-7324/1

Библиографија

- Natalie Chirchietti - The role of Innovation Hubs taking start-ups from idea to business. The case of Nairobi, Kenya, Natalie Chirchietti
- Establishing a Digital Innovation Hub, ReconCell, Blue Ocean Robotics, ohn Erland Ostergaard, Co-CEO of Blue Ocean Robotics
- Schlupe M. et al. (2009), Sustainable Innovation and Technology Transfer Industrial Sector Studies: Recycling From E-Waste to Resources, United Nations Environment Programme & United Nations University
- Digital Innovation Hubs: democratising digital technologies in agriculture AIOTI WG06 – Smart Farming and Food Security, AIOTI ALLIANCE FOR INTERNET OF THINGS INNOVATION
- DT-ICT-01-2019: Smart Anything Everywhere (SAE) Initiative, Anne-Marie Sassen, Deputy Head of Unit Technologies & Systems for Digitising Industry, DG CNECT/A2, European Commissio
- Next-Generation Clusters Creating Innovation Hubs To Boost Economic Growth, Anne Lange Doug Handler and James Vila
- The Virtual Innovation Hub - Stewarding the Flow of Ideas, David Walker
- Evers H.-D. (2008). Knowledge hubs and knowledge clusters: Designing a knowledge architecture for development, Center for Development Research (ZEF), University of Bonn
- Lange A., Handler D., Vila J. (june 2010). Next-Generation Clusters. Creating Innovation Hubs To Boost Economic Growth, Cisco Internet Business Solutions Group (IBSG) Cisco IBSG, White Paper
- Creating the First Global Govtech Innovation Hub in Canada, PricewaterhouseCoopers LLP, an Ontario limited liability partnership.
- Oana-Maria Pop (<https://blog.hypeinnovation.com/7-principles-innovation-toolkit>)
- Applying the hub-and-spoke model to virtual communities: the IBM innovation approach, Article *in* International Journal of Technology Marketing · January 2013, Maria Cristina Longo, Sonia Caterina Giaccone and Francesco Garraffo

The Project is funded
by the European Union

GRANT SCHEME FOR IMPLEMENTATION OF PROJECTS FOR INCREASING
THE COMPETITIVENESS OF THE BENEFICIARY COUNTRY

Project: Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness

Contract no. 12-7324/1

- Guangyu, Z. and Levent, Y. (2011) 'Dynamics of knowledge creation in global participatory science communities: open innovation communities from a network perspective', *Computational and Mathematical Organization Theory*

Контакт:

„Innovation Hub: Comparative Advantage for Greater Competitiveness“
„Иновативен центар: Компаративна предност за поголема конкурентност“
(договор бр. 12-7324/1)

Тел: 00389 (0) 31 416 102

E-mail: innovationhub2018@gmail.com

Веб страна: www.innovationhub2018.eu

Пријава на веб портал: hub.innovationhub2018.eu

Проектот е имплементиран од:

ПАРТНЕРИ ВО ПРОЕКТОТ:

Фондација за развој на мали и средни претпријатија Куманово

ул. Илинденска бб (зграда на поранешен Комитет, 3 кат),
Куманово, Северна Македонија
+389 (0) 31 416 102
+389 (0) 78 300 605
razvojku@t.mk
www.rcku.org.mk

Фондација за поддршка на мали и средни претпријатија Велес

ул. 11-ти Октомври бр. 8, Велес, Северна Македонија
+389 (0) 75 326 667
rcve@t.mk

INNOVATION HUB